

Dne 14. dubna 2019 byla v trati „Křestánov“ na k. ú. Bošovic na místním mohylníku porušena jedna z mohyl. Po nalezení bronzového náramku a odkrytí části dalšího bronzového předmětu byl na místo přivolán archeolog Muzea Vyškovska, který provedl dohledávku. V malé sondě (0,9 × 0,4 cm) byl nalezen zlomek keramické nádoby, 2 kameny, bronzová sekerka, jehla, břitva a spirálky (obr. 1).

Místo nálezů se nachází v lese ve východní části katastru, jihovýchodně od obce Lovčičky, v nadmořské výšce 354–358 m. Jde o východní svah při vrcholu hřbetu, 245 m JV směrem od kóty 364 (Křestánov) a 1554 m Z směrem od kóty 374 (Písečná). ZM ČR 1 : 10 000, list 24-43-19.

Literatura

Neuveдено.

Zusammenfassung

Bošovice (Bez. Vyškov). Mittlere Bronzezeit. Hügel. Einzelfund.

Klára Rybářová

Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město) „Příčky“.

Mladší doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v ploše mezi body S-JTSK – Y: 596 471, X: 1 169 522; Y: 596 410, X: 1 169 552; Y: 596 404, X: 1 169 510.

Během záchranného archeologického výzkumu v trati „Příčky“ se podařilo zachytit další archeologické situace a výsledky doplňují již zjištěné informace z roku 2017 a 2018 (např. Bíško, Čižmář 2019, 234).

Stejně jako v minulém roce i tentokrát byla skrývkou a výkopy obnažena silná (až 1 m mocná) kulturní vrstva, ze které se podařilo získat kolekci keramiky dokládající osídlení lokality v mladší době bronzové, laténské a římské.

Při výkopu rýhy pro propojení plynovodů byly na profilech zachyceny celkem 4 archeologické objekty s nevýrazným archeologickým materiálem (3 kúlové jámy a jeden nespecifikovatelný sídlištní objekt). Soubor keramických fragmentů je datovatelný rámcově do období mezi mladší dobou bronzovou a halštatem.

Během výzkumu byla prováděna také detektorová prospekce, během které bylo ve skryté ploše nalezeno několik kovových artefaktů (doba laténská a doba římská). Další četné kovové artefakty byly sesbírány po zahrnutí výkopu pro pokládku plynovodu a rozhrnutí okolních hromad.

Literatura

Bíško, R., Čižmář, I. 2019: Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město).

Přehled výzkumů 60(1), 234.

Summary

Chrlice (Chrlice cadastre, Brno-město District), “Příčky”. During the archaeological rescue excavation the Late Bronze Age settlement was documented.

Richard Bíško, Ivan Čižmář

Brno (k. ú. Jundrov, okr. Brno-město)

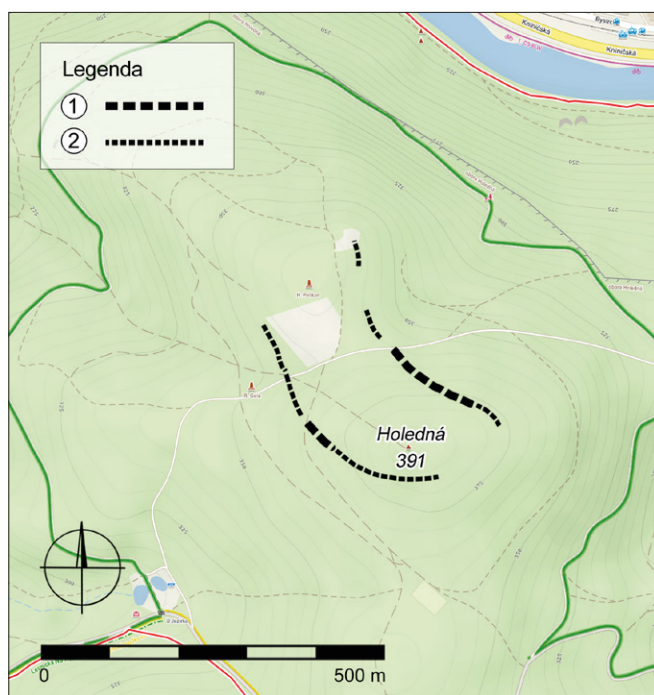
Holedná.

Mladší doba bronzová. Ohrazená lokalita. Geomorfologický průzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.2133000N, 16.5382400E

Vrchol Holedná (391 m n. m.) dominuje severní části Kohoutovické vrchoviny v západní části Brna. Vyvýšenina Holedná spadá na severní a severovýchodní straně příkrými svahy do průlomového údolí Svratky. Severní a severovýchodní stranu vrcholu omezují stupňovité hřbety s plošinami do údolí potoka Vrbovce. Při terénních geomorfologických pochůzkách před rokem 2017 byly zjištěny ve vrcholové části Holedné i sousedního severovýchodního vrcholu (380 m n. m.) nevýrazné zbytky kamenitého valu, který vrcholy obklopoval (obr. 2). S využitím digitálního modelu reliéfu DMR 5G ČÚZK byl průběh valu upřesněn. V letech 2017 a 2018 proběhl na lokalitě geomorfologický průzkum k posouzení, zda se jedná o antropogenní tvar reliéfu. V morfologicky výrazné části valu (výška cca 70 cm), asi 150 m západně od vrcholu Holedná, byly situovány dvě příčné sondy, v roce 2019 doplněné detektorovým průzkumem se zcela negativním výsledkem. V obou sondách na bázi byla v centrální části valu (hloubka cca 1 m) pozorována kamenná rovnánina (převážně granitoidy, metaryolity). Na vnější straně valu byl odkryt nevýrazný příkop (až 250 cm široký). V sondě z roku 2018 byla zjištěna na vnější straně valu načervenalá propálená vrstva, protažená paralelně se směrem valu. V této vrstvě bylo nalezeno poměrně značné množství zbytků zuhelnatělého dřeva (o jediné průměr 20 cm). V profilech sond ani při povrchových průzkumech nebyly zaznamenány žádné nálezy zlomků keramiky, kovů, štípané či broušené industrie nebo mazanice.

K určení stáří lokality byly na radiokarbonové datování odeslány dva vzorky zuhelnatělého dřeva. Stáří vzorků bylo

Obr. 2. Holedná (k. ú. Jundrov, okr. Brno-město). Valové ohrazení. 1 – zřetelný val, 2 – méně zřetelný val. Zdroj: Mapy.cz. Upravil K. Kirchner.

Abb. 2. Holedná (Kat. Jundrov, Bez. Brno-město). 1 – deutlicher Wall, 2 – weniger deutlicher Wall. Die Unterlage: Mapy.cz. K. Kirchner bearbeitete.

stanoveno metodou AMS v laboratoři HEKAL ATOMKI HAS Debrecen. Na základě datování odebraných vzorků uhelnatých dřev (H1 – kalibrované stáří 1224–1038 BC, H2 – kalibrované stáří 1208–1019 BC) byl val s dřevěnými prvky zařazen do mladší doby bronzové. Vzorek zuhelnatého dřeva byl rovněž zaslán na mikrofotografickou analýzu do Archeometrické laboratoře PŘF UP Olomouc, kde byl určen jako dřevo dubu. Stávající výzkum zjistil, že kolem vrcholu Holedné bylo zbudováno valové ohrazení v podstatě kruhového půdorysu. Ohrazená plocha asi 3,5 ha má průměr cca 150 m. Val z hornin a zeminy mohl mít původně základnu 2 m a výšku 1 m a jeho součástí byly i dubové kůly. Konstrukce zanikla požárem. Účel lokality zatím zůstává otázkou, i když za současného stavu poznání se jeví jako nejprijatelnější vysvětlení, že se jedná o plánované hradisko, jehož budování bylo sice započato, ale od realizace bylo poměrně brzy upuštěno a lokalita nebyla trvale osídlena.

Objev ohrazené lokality z mladší doby bronzové nad Jundrovem na okraji brněnské aglomerace je velmi významný a zasluhuje si prezentaci přímo v terénu (např. naučný panel), protože celé okolí má pro Brno velký turistický a rekreační potenciál.

Literatura

Kirchner, K., Unger, J., Velek, J., Kuda, F., Kubalíková, L. 2019:

Lokalita Holedná – hradisko z mladší doby bronzové v západní části Brna zjištěné geomorfologickým průzkumem. In: L. Kleprlíková, A. Plichta, T. Turek. (eds.): *Konference 25. Kvartér. 29. listopadu 2019. Sborník abstraktů*. Brno: Masarykova univerzita, 36.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Jundrov, Bez. Brno-město), Holedná. Bei geomorphologischen Untersuchungen und Probegrabungen wurde ein durch einen Wall umgrenztes Areal aus der jüngeren Bronzezeit festgestellt.

Karel Kirchner, Josef Unger

Brno (k. ú. Zábřovice, okr. Brno-město)

Areál bývalé Zbrojovky.

Mladší/pozdní doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

V podzimních měsících roku 2019 byl proveden záchranný výzkum při zemních pracích spočívajících v revitalizaci budovy tzv. nářadovny v areálu bývalé Zbrojovky. Plochu výzkumu je možné lokalizovat na ZM ČR 1 : 10 000, list 24-32-25, v ploše mezi koordináty 276/125, 280/124, 284/133, 281/134 mm od Z/J s. č. Ačkoliv byly v celém areálu dosud zaznamenávány pouze navážky dorovnávací původní terén tvořený především náplavami souvisejícími s nedalekým tokem řeky Svitavy, v těchto místech byla odkryta písčité duna tvořící mírnou vyvýšeninu. Plocha byla dočištěna a podařilo se zachytit více než 40 zahloubených objektů projevujících se tmavým zásypem od světlého podloží. Z velké části se jedná o mělké kruhové jámy (spodky zásobních jam) nebo malé jámy po kůlech. Většinu objektů je možné datovat do rozmezí mladší až pozdní doby bronzové, a to především na základě zlomků keramických nádob. V objektech se vyskytovaly zvířecí kosti, ojediněle také rohovcové úštěpy či zlomky drobných bronzových předmětů. Podle nevýrazného zahloubení objektů je možné předpokládat, že podstatná část původního terénu (o mocnosti více než 1 m) podlehla přirozené erozi. Tato má za následek mimo jiné také téměř úplnou absenci kulových jam, které by mohly tvořit půdorysy nadzemních domů.

V jižní části plochy se podařilo zachytit prudké klesání původního terénu do inundace. Terén zde však byl již v pravěku dorovnan kulturní vrstvou s nálezy z doby bronzové.

Zatím neznámou zůstává liniový objekt – cca 1 m hluboký příkop, který sice poskytl nevalné množství materiálu datovaného orientačně do mladší/pozdní doby bronzové, porušuje však také jednu z výše uvážených kruhových jam z mladší/pozdní doby bronzové (obr. 3, 4). Je možné jej tedy považovat za mladší a s okolními dosud zjištěnými doklady osídlení tak patrně chronologicky nesouvisí. Zůstává tedy otázkou, zda může náležet k osídlení z pozdní doby bronzové, nebo jestli jde o příkop např. protohistorického stáří (mladší datování pak již není možné, jelikož příkop porušuje zahloubený objekt z doby hradištní).

Literatura

Neuveдено.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábřovice, Bez. Brno-město). Areal der ehemaligen Waffenfabrik. Jüngere/späte Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Ivan Čižmář

Obr. 3. Brno-Zábřovice. Pohled na část příkopu, který porušoval objekty z mladší doby bronzové. Foto I. Čižmář.

Abb. 3. Brno-Zábřovice. Anblick auf einen Teil des Grabens, der die Objekte aus der jüngeren Bronzezeit stört. Foto I. Čižmář.

Obr. 4. Brno-Zábřovice. Pohled na profil segmentu příkopu. Foto I. Čižmář.

Abb. 4. Brno-Zábřovice. Anblick auf das Profil des Grabens. Foto I. Čižmář.